

20. oktober 2026

UKA2026/357

Uunga siunnersuut: Kalaallit Nunaanni atuisut namminneq atugassaminnik internetimik paasissutissallu ingerlaarnerinut qaammataasatigut kiffartuussinernik pilersuisumit toqqaannartumik pisisinnaallutillu atuisinnaasariaqarnersut, Tusass A/S imaluunniit akuersisummik pigisaqartoq alla aqqutigalugu pisinissamik piumasaqaateqarani, peqatigisaanillu pilersuinissamik pisussaaffik, isumannaallisaaneq inuiaqatigiinnullu pingaarutilimmik attaveqaatit qanoq qulakkeerneqarsinnaanersut pillugit apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg, Naleraq)

Siumumiit Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg, Naleraq, oqallississiamik saqqummiussineranut qutsavigaarput.

Siumumiit aallaavigisarput erseqqissaatigissavarput: Teknologiikkut ineriartorneq innuttaasunut iluaqutaassaaq – aaqqissuussinernillu ullutsinnut naleqqukkunnaariartortunit ingerlatsinermi killilersorneqassanngillat.

Nassuerusutisariaqarparput qaammataasat atorlugit attaveqaqatigiinnermi teknologiip ineriartornera ullumikkut sukkasoorujussuummat aammalu nunatsinni attaveqaqatigiinnermut attaveqaasersuutit ineriartornerannit sukkanerujussuummat.

Tamatumani Starlink ineriartornera assersuutissaalluarpoq. Qaammataasat 10.000-inik ikinnerunngitsut aqqutigalugit internetimut attaveqarneq aammalu oqarasuaatit angallattakkat atorlugit attaveqarsinnaanissamut periarfissat nutaat inuiaqatigiinnut annertuumik pingaaruteqaleraluttuinnarpuq, pingaartumik aalisartunut, piniartunut, imaatigut nunamilu angalasartunut aammalu isorliunerusuni najugaqartunut.

Tassani internetip sukkassusia kisimi pineqanngilaq. Kisiannili imaatigut angalanermi, piniarnermi aammalu nunatsinni pinngortitarsuarmi isorartoorujussuarmi isumannaallisaaneq aamma pineqarpoq, tassami attaveqarsinnaannginneq ajornerpaamik pisoqartillugu inuunermik naleqarsinnaammat.

Peqatigisaanik piviusut isertuuttariaqanngilagut. Tusass ukiorpassuarni nunatsinni attaveqaqatigiinnermut attaveqaasersuutit akisussaaffigisimavai. Kisianni nunatsinni sumiiffinni arlalinni oqarasuaatit angallattakkat attaveqarsinnaanerisa annertusarneqarnissaat, attaveqaatit piginnaasaannik pitsanngorsaaniisaaq aammalu internetip sukkassusiata qaffassarneqarnissaa akikillinissaa Siumumiit isumaqarpugut arriippallaartumik ingerlanneqartut. Tamatumanili eqqaamassavarput aamma politikkikkut aaliangiisarsimanerit peqqutigalugit taamak killiffeqartoqarmat.

Innuttaasut pitsaanerusumik kiffartuunneqarnissartik piumasarisinnaatitaavaat. Kisianni oqallinneq manna teknologimut unammilleqatigiinnermullu taamaallaat tunnganngilaq.

Tusass nunatsinni tamarmi attaveqaqatigiinnermut pilersuinissamik pisussaaffeqarpoq, taamaalillunilu illoqarfiit nunaqarfiillu angisuut mikisullu tamarluinnaasa attaveqarsinnaanissaat qulakkeertarlugu. Pisussaaffik tamanna nunani tamalaani suliffeqassuup, soorlu Starlink-ip, soqutigisarigaa qularnarpoq.

Tusassip sullitaasa aningaasaqarnikkut iluanaaruteqarfiunerusut allamut nuuppata, suliffeqarfiup aningaasaqarnikkut tunngavii sanngiillisinneqarsinnaapput. Tamanna naggataatigut sumiiffinni allanik periarfissaqannginnerusuni akit qaffannerannik imaluunniit attaveqaatit ajorseriarnerannik kinguneqarsinnaavoq. Minnerunngitsumillu aningaasat nunatta avataanut annissuutilernerannut Elon Musk-illu kaasarfianut nussulissallutigut.

Taamaattumik pisortat kismaassillutik ingerlatsinerat atorunnaarsillugu nunani allani namminersortut suliffeqarfissuannut ataasiinnarmut isumalluuteqarnerulernissaq pissappat qulaajaalluarsimanissaq pisariaqarpoq.

Illuatungaanili aamma attaveqaasersuineramik pisussaaffeqarnerup teknologiikkut ineriartornerup kigaallatsinneqarnissaanut tunngavilersuutitut aamma atorneqannginnissaa pisariaqarluni.

Siumumiit isumaqarpugut Naalakkersuisut qaammataasat aqutigalugit attaveqaqatigiinnermut kiffartuussissutit amerlanerusunut ammaanngarnerisa kingunerisinnaasaanik sukumiisumik misissuisitsisariaqartut, misissuinermilu inernerit tamanut saqqummiunneqartariaqartut.

Misissuinermi ilaatigut Tusassip aningaasaqarneranut, atuisartunut akinut, pilersuinissamik pisussaaffimmut, upalungaarsimanermut aammalu naligiimmik oqimaaqatigiittumillu atugassaqaartitsilluni unammilleqatigiinnissamut periarfissanut kingunerisinnaasai ersarissarneqartariaqarput.

Aammattaaq Siumumiit kissaatigaarput attaveqaatitigut pilersuinissamik pisussaaffiup allatigut aningaasalorsorneqarsinnaanera misissorneqassasoq, taamaalilluni innuttaasut namminneq toqqaasinnaanerat kiffaanngissuseqarnissaallu ullumikkut kismaassilluni ingerlatsineramik aaqqissuussaanermut pinngitsoorani naassaanngitsumik killilersorneqarsinnaarpasinngimmat.

Siumumiit oqallinnermi matumani pingaarnerpaatut isigaarput oqimaaqatigiisumik aaqqiissutissarsiornissaq.

Inuiaqatigiinnut pingaaruteqarluinnarpoq attaveqaqatigiinnermi attaveqaasersuutit illersorneqarnissaat – kisianni kismaassilluni ingerlatsineq kismaassisussaataaneq kisiat pillugu illersorniaannarlugu illersorniarsariinnarsinnaanngilarput.

Tusassimut piumasaqaateqarsinnaasariaqarpugut ineriartortitsineq sukanerusumik ingerlanneqassasoq, attaveqaatit pitsaanerulissasut aammalu akit unammillersinnaanerulissasut.

Peqatigisaanik qulakkeertariaqarparput Kalaallit Nunaat tamakkerlugu qarasaasiatigut attaveqaqatigiinneq ataqatigiisumik ingerlajuassasoq.

Taamaattumik Siumumiit kissaatigaarput nunatsinni attaveqaqatigiinnermut tunngasut akisussaassuseqartumik aammalu nutarterneqarnissaat, teknologi nutaaq, pilersuinermi isumannaallisaaneq aammalu innuttaasut soqutigisaat ataatsimoortillugit sulinerit ingerlanneqassasut.

Siumumiit isumaqanngilagut una oqallinneq tassaassasoq Tusass imaluunniit Starlink toqqarneqassanersoq pillugu oqallinnerinnaq. Kisiannili aamma Kalaallit Nunaata tamarmiusup qarasaasiatigut attaveqaqatigiinnikkut siunissaa pitsaanerpaamik aammalu isumannaannerpaamik qanoq qulakkeerneqassanersoq pillugu apeqqu.

Siumumiit taamak oqaaseqarluta neriupput oqallinneq pitsaasoq ingerlanneqarumaartoq.

Qujanaq.

Erik Jensen, Siumut